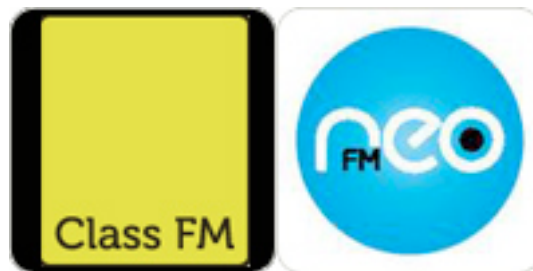

A kormány viszi a politikának jutó kis időt a kereskedelmi rádiókban

A Policy Solutions médiaelemzése a Class FM és a Neo FM hírműsorairól

2011. november

Vezetői összefoglaló

A Class FM-en az összes hír 14, a Neo FM-en 26 százaléka foglalkozik belpolitikai témákkal, és azokat mindkét rádiócsatornán elsöprő arányban uralják a kormányról szóló hírek – áll a Policy Solutions médiaelemzésében. A politikai elemző intézet 2011. november 3-9. között vizsgálta a két legnagyobb országos kereskedelmi rádió hírműsorait.

A Class FM és a Neo FM hírműsorait is elsősorban a depolitizáltság jellemzi. A Class FM-et 74%-ban, a Neo FM-et pedig 67%-ban politikamentes hírek uralják, a belpolitikai híradások az előbbi rádióban nem érik el az összes hír hatodát, és az utóbbi esetében is épphogy csak meghaladják az egynegyedét.

A Policy Solutions kutatása kiemeli, hogy a politikai híreken belül a Class FM és a Neo FM is elsősorban a kormányzati ügyekre koncentrál. A Class FM 92%-ban csak a kormányzatot érintő hírekkel foglalkozik, az ellenzéki pártok pedig csak kivételes esetekben tudnak megjelenni a hírekben: az MSZP a politikai hírek 3%-ában volt téma, ez az egy hetes vizsgálat ideje alatt az LMP-nek és a Jobbiknak pedig egyáltalán nem sikerült.

A Neo FM valamivel több teret hagy a pártoknak, de a kormányzati intézkedésekről szóló hírek így is elfoglalják a belpolitikai híradások 74%-át. A kormányzáson túl a Fidesz, mint párt 11%-ban, az MSZP és a KDNP 4%-ban, az LMP 3,5%-ban tudott megjelenni a hírekben. A Demokratikus Koalíció megalakulásának újdonsága magyarázhatja, hogy az új párt is 4% körüli arányban tudott jelen lenni a híradásokban. A radikális jobboldal itt sem képviselteti magát, a Jobbik a Class FM-hez hasonlóan a Neo-nál sem kapott egyetlen másodpercnyi műsoridőt sem.

A legfontosabb kereskedelmi rádiók hírműsoraiban a politikusok saját hangjukon szinte egyáltalán nem jutnak szóhoz, a politikusi hangbejátszások nem jellemzőek. A Neo FM esetén a vizsgált időszakban egyáltalán nem szerepelt ilyen módon politikai szereplő a híradásokban, a Class FM-en is mindössze négy alkalommal, és akkor is kormánytagokat, vagy a házelnököt kapta mikrofonszékre a hírszerkesztő. Kijelenthető tehát, hogy a két nagy országos kereskedelmi rádióban a politikusoknak lényegében nincsen megszólalási lehetőségük.

A politikai híreket kontextusba helyezve megállapítható, hogy a Class FM a kormányzati híreket nagyobb részt (60%) neutrálisan, kisebb mértékben pozitív (35%) színben tünteti fel. A kormányzat kritikája azonban csak kivételesen fordul elő (a kormányról szóló hírek 5%-ában).

A Neo FM ezzel szemben jóval kormánykritikusabb. A hírek csaknem fele (48%-a) negatívan szól a kormányról, ugyanakkor 30%-ban kedvező hírek jelennek meg róluk, és csak az esetek

kevesebb, mint negyedében nem érezhető egyértelmű állásfoglalás. A két médium kormányzattal szembeni attitűdje tehát leginkább abban tér el egymástól, hogy a Neo erőteljesebben felvállalja annak kritikáját, a Class ezzel szemben általában semleges, és nem foglal állást a kínos esetekben.

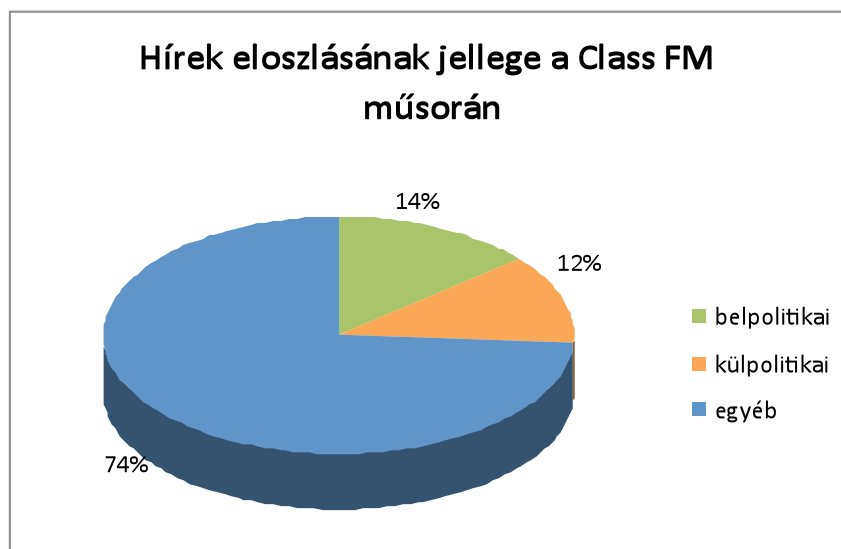
1. Bevezetés

A Policy Solutions 2011. november 3-9. között egy teljes héten keresztül vizsgálta a két legnagyobb országos kereskedelmi rádió, a Class FM és a Neo FM híreit a reggel 8 és este 20 óra közötti időszámban. A kutatás célja az volt, hogy képet kapjunk arról, milyen teret kapnak a kereskedelmi médiumokban a politikai hírek, hogyan mutatják be ezek a műsorok az egyes pártokat és mennyire kiegyensúlyozott tájékoztatást nyújtanak. Elemzésünkben megvizsgáltuk, hogy miként aránylanak egymáshoz a belpolitikai, külpolitikai és a nem politikai hírek a két kereskedelmi médiumban, továbbá összehasonlítottuk, hogy a belpolitikai híreken belül milyen arányban vannak a kormányról, a kormánypártokról valamint az ellenzéki pártokról szóló hírek. Fontosnak tartottuk, hogy kutatásunk során a médiajelenléte ne csak számszerűsítve vizsgáljuk, ezért megfigyeltük azt is, hogy az egyes politikai szereplők milyen kontextusban jelennek meg a Class FM és a Neo FM hírblokkjaiban. Ezért a híreket három csoportba soroltuk aszerint, hogy az az adott párt szempontjából pozitív, negatív vagy semleges volt, és ezek arányát is rögzítettük.

2. A politikai hírek aránya a kereskedelmi médiumokban

Elemzésünk legfontosabb megállapítása, hogy mindkét vizsgált kereskedelmi rádió híradója meglehetősen depolitizált, ahogyan azt az 1. és 2. ábra mutatja. A Class FM-en a vizsgált időintervallumban összesen 270 percnyi hír hangzott el, melyből csaknem kétszáz teljesen politikamentes volt, tehát a hírek 73,5%-a a politika világn kívülről érkezett.

I. ábra

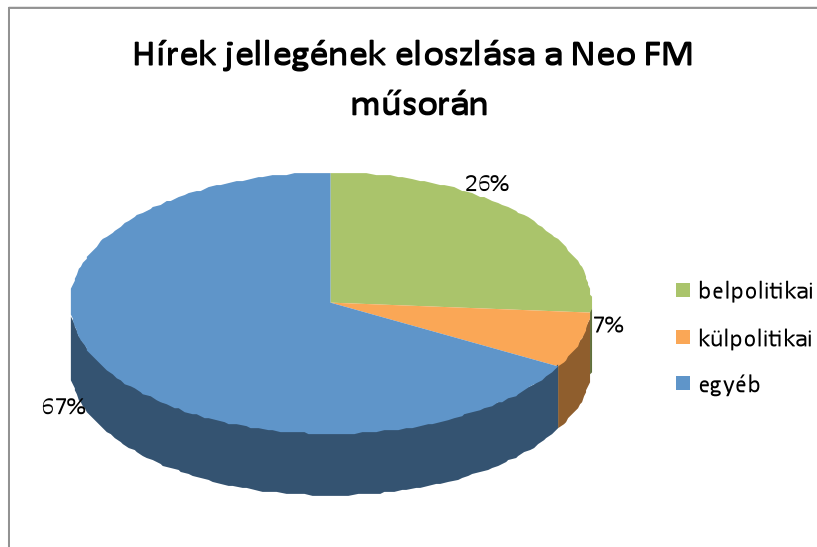

A fennmaradó, politikai témájú hírek nagyjából egyenlően oszlanak meg hazánk és a külföld politikai eseményei között: a magyar politikai hírek összesen a műsoridő 14,4%-át, a külpolitikai témájúak pedig a 12%-át teszik ki, tehát a magyar vonatkozású politikai hírek nem érik el az összműsoridő egyhatodát sem.

A politikai hírek szempontjából valamivel jobb a helyzet a másik nagy országos kereskedelmi rádió esetén, de a tendencia hasonló itt is (2. ábra). A Neo FM eleve több hírrel szolgál – a vizsgálat idején 350 perc összesen –, és a nem politikai hírek aránya is valamivel alacsonyabb, mint a Class FM-en, de a hírek kétharmada (67%) így is politikamentes. A belpolitikai hírek ugyanakkor sokkal nagyobb hangsúlyt kapnak itt, hiszen a híradók összidejének negyedét (26%-át) teszik ki, ami nem csak arányait tekintve, hanem másodpercben számolva is több mint duplája a Class FM-ének. A Neo FM külpolitikai hírekről viszont csak a műsoridő 7%-ában számol be, ezen a területen tehát a konkurens rádióállomás erősebb, ráadásul a Class FM – rövidebb hírblokkjainak ellenére – számszerűen is több időt szán a külföldi beszámolókra.

2. ábra

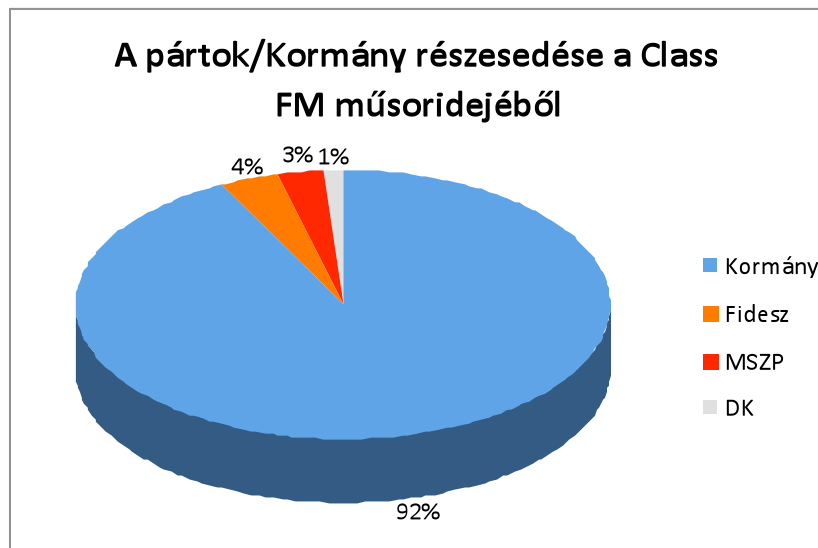

3. A pártpolitikai témájú hírek megoszlása

Másik fontos kutatási kérdésünk az volt, hogy a belpolitikai témájú hírek hogyan oszlanak meg a kormány, a kormánypártok és az ellenzék között. Kutatásunkból kiderül, hogy mindkét rádiócsatorna elsősorban a kormány intézkedéseinek bemutatására fókuszál, a pártpolitikai témájú hírek ehhez képest a háttérbe szorulnak, az ellenzéki pártok – ha egyáltalán szó van róluk – pedig csak a műsoridő töredékében kapnak helyet a hírműsorokban.

3. ábra

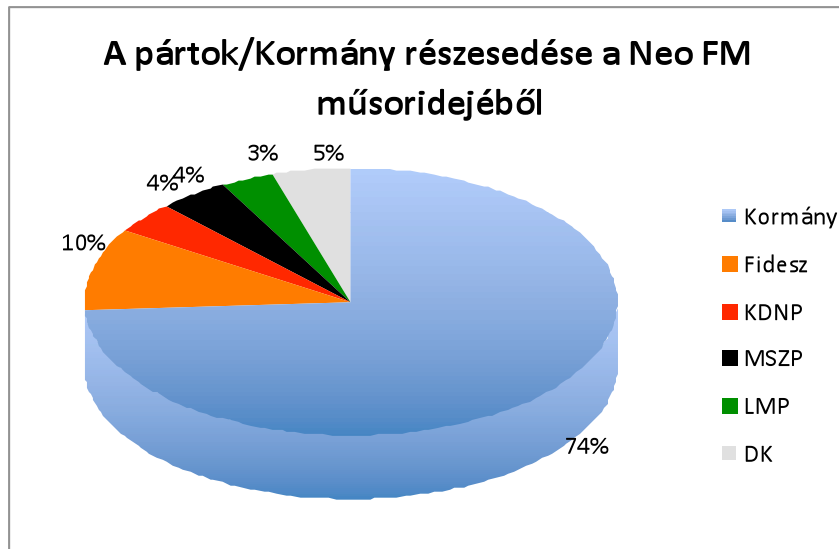
A Class FM összesen 32,25 percnyi belpolitikával foglalkozó híreiből csaknem 30 perc a kormányzathoz és annak intézkedéseire köthető információkat tartalmazott, ami a belpolitikai hírek 92,5%-a. Tehát a kormányzat szinte kizárólagosan uralja a belpolitikai híreket ezen a rádiócsatornán (3. ábra). A pártok közül a Fidesz is csupán 68 másodpercet (3,5%), a legnagyobb ellenzéki párt, az MSZP 58 másodpercet (3%), a frissen alakult Demokratikus Koalíció pedig 19 másodpercet (1%) kapott. A Jobbiknak, a KDNP-nek és az LMP-nek pedig még csak be sem sikerült kerülnie a Class FM híreibe a vizsgálat ideje során.

A Neo FM 86 percnyi belpolitikai híradásából közel 64 perc foglalkozott a kormány döntéseivel, ami az összes belpolitikai hír 74%-a. Itt is a kormányzatot érintő információk dominálnak tehát, még ha nem is olyan mértékben, mint a Class FM-en. A nagyobbik kormánypárt a fennmaradó idő csaknem 11%-ában, az MSZP ugyanakkor csupán 4,1%-ában tudott megjeleni (lásd 4. ábra). Talán a hosszabb műsoridővel is magyarázható, hogy itt a KDNP, az LMP és a Demokratikus Koalíció is be tudott kerülni néhány hír erejéig. A DK megalakulása utáni hetek újdonságával magyarázható, hogy a Demokratikus Koalíció a maga 239 másodperces (4,6%) megjelenésével az ellenzéki pártok közül a legtöbb időt kapta a Neo FM-en, megelőzve az MSZP-t (4,1%), az LMP-t (3,5%) és a kormánypárti KDNP-t (3,9%) is. A

radikális jobboldal itt sem képviselteti magát, a Jobbik a Class FM-hez hasonlóan a Neo-nál sem kapott egyetlen másodpercnyi műsoridőt sem.

4. ábra

Fontos megemlíteni, hogy az egyes pártok relatíve kevés időt kapnak a hírblokkokban, de – a radikális Jobbik kivételével – mégis jelen vannak, szemben a politikusokkal, akik gyakorlatilag nem jutnak szóhoz egyik kereskedelmi rádióban sem. A politikusi hangbejátszások rendkívül ritkák és esetlegesek, a Neo FM-en a vizsgált időszakban egyáltalán nem szerepelt ilyen módon politikai szereplő a híradásokban, a Class FM-en is csak mindössze négy alkalommal, és akkor is kormánytagokat, vagy a házelnököt kapta mikrofonvégre a hírszerkesztő. Kijelenthetjük tehát, hogy a két nagy országos kereskedelmi rádióban a politikusoknak lényegében nincsen megszólalási lehetőségük.

4. A belpolitikai hírek tállalása a Class FM-en és a Neo FM-en

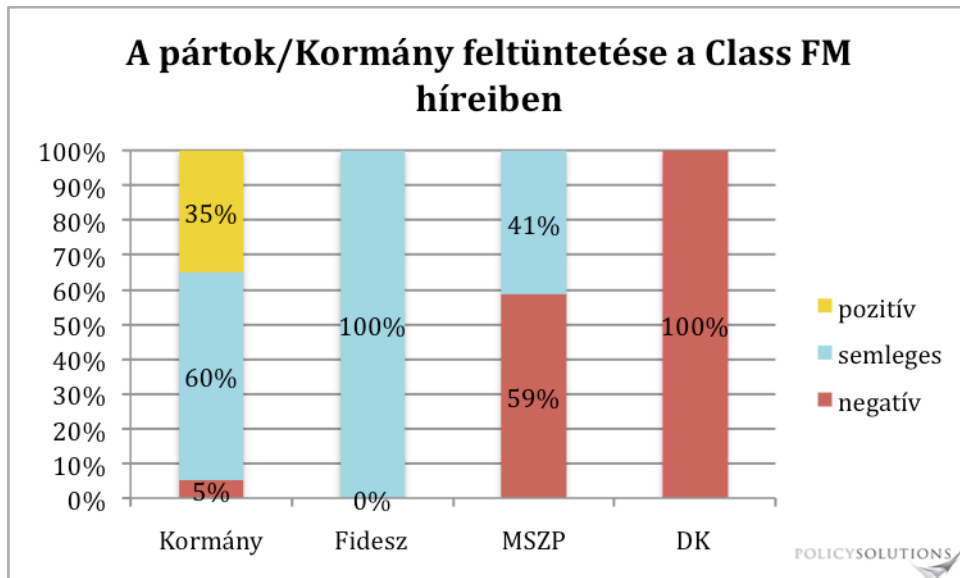
A médiában való megjelenés önmagában még nem árul el mindent a médium és a kormányzat, illetve a pártok viszonyáról, hiszen koránt sem mindegy, hogy az adott hír pozitív vagy negatív színben tünteti fel az adott politikai tényezőt. Éppen ezért elemzésünk során megvizsgáltuk az egyes pártokról szóló tudósítások kontextusát is, vagyis hogy az adott hír a politikai párt számára pozitív, negatív vagy semleges.

Az 5. ábra azt mutatja, hogy a Class FM-en elhangzó hírek közel 35%-ban pozitív színben tüntetik fel a kormányzatot és annak intézkedéseit, és mindössze 5%-ban kritikusak azokkal

szemben, jórészt azonban semlegesek (60%). A Fidesz kormányzáson túli, viszonylag kevés megjelenését semlegesen találta a médium, az MSZP – hasonlóan csekély idejű – megjelenése azonban inkább negatív, a Demokratikus Koalícióval foglalkozó mindössze 19 másodpercnyi híryanag szintén negatív beállítású. A Class FM tehát jelentős teret ad a kormányzati intézkedések bemutatásának, és elsősorban neutrális, kisebb mértékben pozitív színben tünteti fel azokat. A kormányzat kritikája azonban csak kivételesen fordul elő.

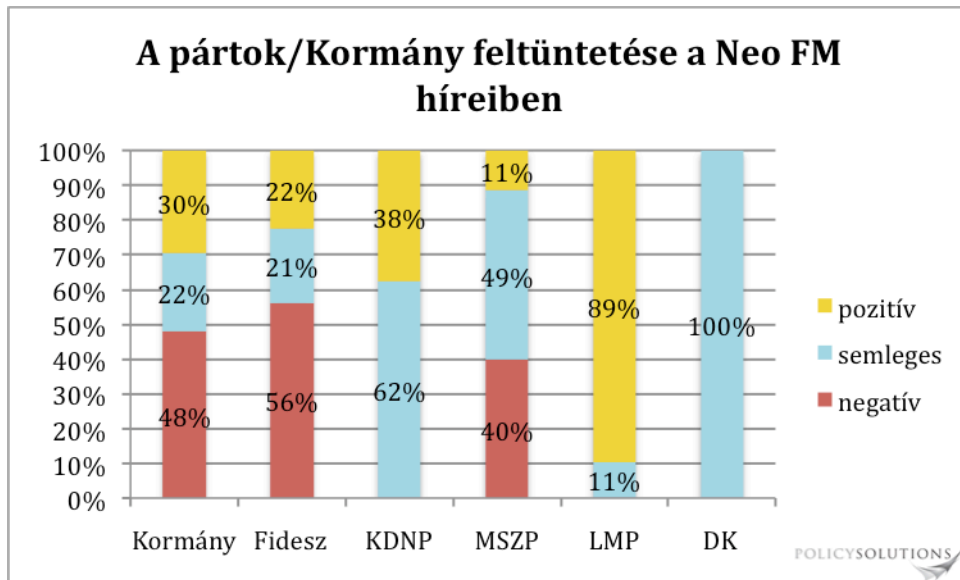
5. ábra

A Neo FM ezzel szemben jóval kormánykritikusabb. Mint ahogyan az a 6. ábrán látszik, a hírek csaknem fele, 48%-a negatívan szól a végrehajtó hatalom birtokosáról, bár az igazsághoz hozzátartozik, hogy 30%-ban kedvező hírek jelennek meg a kormányról, és csak az esetek kevesebb, mint negyedében nem érezhető egyértelmű állásfoglalás. A két médium kormányzattal szembeni attitűdje tehát leginkább abban tér el egymástól, hogy a Neo inkább felvállalja annak kritikáját, a Class ezzel szemben inkább nem foglal állást a kínos esetekben.

6. ábra

Ha nem a szigorúan vett kormányzásról, hanem a Fideszről van szó, még kritikusabb a Neo FM: 56%-ban negatív hírek szólnak a Fideszről, és csak 22% a kedvező tálalású hírek aránya. Érdekes módon azonban a KDNP-re nézve ez nem érvényes, a róla szóló hírek 38%-a pozitív, negatív kontextusban pedig nem hangzott el a párt neve. Érdekes, hogy az MSZP-ről túlnyomórészt semleges (49%) vagy negatív (40%) hírek szólnak, az LMP viszont 90%-ban kedvező színben tűnik fel. Gyurcsány Ferenc pártja, a Demokratikus Koalíció a többi ellenzéki párthoz viszonyítva több figyelmet kapott vizsgálatunk ideje alatt, de az erről szóló hírek 100%-ban a tényszerű, semleges kategóriában maradtak.